

den 6den Augustus.

MILITAIR DEPARTEMENT:

BEV ORDERD :

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, 13 April.

1°. Het eerste ontwerp, omtrent de Oost-Indische schuld, wordt aangenomen met 46 tegen 6 stemmen, te weten die der Heeren Schimmelpenninck, van Reenen, Luzac, Warin, van Nagell en van Sijtsma.

2o. Het bedrag, eene halve de velle rentebetaling, wordt aangehouden met de op de 1ste Januarij 1871, weten de lijkera: van Dam, van Heedwen, Luyben, Roume, van de Mortel, van Nes, van der Gronden, Ingenhouz, Tromp, van Reenen, Cats en van Sytzama.

3°. Het derde ontwerp, omtrent eene driejarige begrooting van uitgaven, wordt verworpen met 48 tegen 4 stemmen, te weten de Heeren: Quintus, Junius van Hemert, Beelaerts van Blokland en Diickmeester.

40. Het vierde ontwerp, omtrent dezelfde begrooting van mid-
delen, blijft nu buiten stemming.

De aangenomen voordrachten zullen aan de eerste Kamer worden verzonden.

Hierna wordt de vergadering tot zaterdag aanstaande gescheiden.

's GRAVENHAGE, 22 April.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren de twee financiële ontwerpen van wet, en heden al de overige aanhangige ontwerpen goedgekeurd. In het begin der volgende week zal, naar men verneemt, de zitting der Kamers gesloten worden.

AMSTERDAM, 23 April.

De regtbank van correctionele politie te dezer stede heeft eergisteren, regt doende in kas van appel in de zaak van den gewzen predikant *Scholten c. s.*, onlangs door de regtbank van Utrecht veroordeeld, wegens het houden eener bijeenkomst van meer dan 20 personen, het vonnis van laatstgenoemde regtbank, voor zoo ver hetzelfde eene veroordeeling der aangeklaagden behelsde, vernietigd.

HELDEN, 25 April.

De schout-bij-nacht *Ziervogel*, die benoemd is tot bevelhebber over het alhier ter reede liggende eskader, is gisteren morgen hier aangekomen, en heeft, onder het lossen van het geschut van de ter reede liggende schepen van oorlog, aan boord van het fregat *de Maas*, het bevel aanvaard.

'S GRAVENHAGE, 26 April.

Heden is de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, in eene vereenigde zitting der beide Kamers, met de gebruikelijke plegtigheden gesloten. Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, welke door den Koning met die sluiting, namens Z. M., belast was, heeft de volgende aanspraak gedaan:

»EDEL MOGENDE HEEREN! Gedurende de zitting, welke heden ten einde loopt, heeft het U Ed. Mog. weder niet aan gewichtige werkzaamheden onthroken.

»Eene reeks van belangrijke wetsontwerpen werd aan de overweging der Staten-Generaal aangeboden, en onderscheiden aangelegenheden zijn met derzelver medewerking geregeld.

» De herziening der wetboeken van koophandel en van strafverdring is ten einde gebracht.

» Omtrent de vervalsching van munt zijn nadere bepalingen gemaakt.

»De voorschriften, welke mogelijke woelingen moeten beteugelen, zijn vernieuwd.

„Voor de ligting der militie is het geen behoorde verordening.
„Het middel, bestemd om in te voorzien van den landbouw
te voorzien, door Uwe vergadering aangekomen.

De wet op het personeel is gewijzigd.

„Door de vaststelling der begroeting, met de daarmede samenhangende wetten is voor de behoeften van de loopende dienst gezorgd, en het crediet van den Staat bevestigd.

Nog andere gewichtige financiële maatregelen hebben u Ed.
Mog. bezig gehouden.

* Zij strekten, om de voordeelen der overzeesche bezittingen op eene geregelde wijze aan te wenden tot vergoeding voor hetgeen het Moederland aan dezelve ten koste heeft gelegd en eene verligting van de lasten der ingezetenen voor te bereiden, terwijl hierdoor tevens de gelegenheid ontstond, om voor het vervolg de gewone begroeting van den Staat over meerdere jaren in werking te brengen, en alzoo meerdere vastheid aan onze financieele bezittingen te verschaffen; waarom het te betreuren is, dat de wettelijke bepalingen, bestemd om die doeleinden te bereiken, niet voor een gedeelte zijn tot stand gekomen.

Het overzicht over werk en winsten; En, alhoewel de
intuïtieve volgende vruchten opmerken: de voorland van het Va-
derland is geruststellend en wij mogen dankbaar en vertrouwd de
toekomst verbeiden.

„In naam des Konings verklaar ik deze gewone zitting der Staten-Generaal gesloten.”

AMSTERDAM, 27 April 1968

Door aanhoudend geldgebrek waren ook ¹²ginsten de fondsen hier ter beuze, weder ¹²naar, ¹²naar, ¹²naar ¹²het schijnt, op den verrekendingsdag stukken overig ¹²blijven, die ter markt gebragt worden. De 2^e pc. w. s. was 58½; 5 pc. 101½. Ardeins 46½.

Heden baarde het geldgebrek bij den aanvang der beurs een ongewone onrust; uit vrees van geen geld op prolongatie of beleening te gullen bekomen, heeft men verscheidene partijen 25 pc. wett. roef. het eerste bod het beste verkocht. Nadat dit fonds alkoet tot 50½, aangeboden en verhandeld was, in de prijs achter later tot 56½ opgekroep, en der 2de partij wett. roef. guld. 100 schillingen tegen 4 en 4½ pc. tot markt kwam. De 3de partij wett. guld. 100 schillingen 97½ en 81½; 5 pc. eerst 101, later 101½, handeld. De 4de Oosteur metall. daalden op 't laatst tot 99%. Ardoin's, waarvan lagere merken uit Parijs en Antwerpen ontvangen waren, daalden tot 46½ maar bleven 46½ a 46.

MENGELINGEN.

ONTDEKKINGEN IN DE MAAN: 1969-1999

De jonge Herschel heeft in de maan nieuwe ontdekkingen gedaan, die al wat tot dus verre in de selenographie (maanbeschrijving) gedaan is geworden, verre achter zich laten. De zaak raakt aan velen, die zich voor zeer wijs houden, ongelooftijk schijnen maar, even als ik innig overtuigd ben, dat de klaarlijkheid, onzin door eene zekere wetenschappelijkheid kan ondertuund worden, zoo ook zijn er dingen, met opzigt tot welke de tegenwoordige wetenschap niet weet hoe zij ze aanvaatten zal. Dergelijke ontdekkingen zijn intusschen bronnen van het meest levende water voor de aankweeking der systemen, en verhalen de zelfde, wat nieuwe voortbrengsten van het „knapzakken“ van de aesthetiek doen. De mogelijkheid, dat zoodanige ontdekkingen eene bedatterij zijn, staat open, en toch beweer ik, dat, wat naar luid van het verhaal is gezien, ook gezien kan worden, dat is te zeggen, ik geloof dat daartoe ook de mogelijkheid open staat. Hetzij men dan geloove of niet geloove, ik wil verhalen wat anderen verhaald hebben (1).

De oude Herschel overleed te midden van een onderzoek, ho hij van zijnen grooten telescoop de onduidelijkheid, die, gelijk bekend is, bij aanmerkelijke vergroetingen ook aanmerklijk zijn moest, zoude kunnen verminderen. De jonge Herschel valde de nasporingen op, pleegde raad met Brewster, en besloot de hydro-oxygen-mikroskoop tot verduidelijking van het te beschouwen voorwerp aan te wenden. Hij rigte zich tot het Koninklijke Instituut, en ontmoette bij hetzelfde de meest gewenschte ondersteuning, vermits men den Koning van het nut der te wachten ontdekkingen voor de wetenschap en de zeevaart overtuigd had. Herschel deed zich nu een vergrootglas van 24 voet middellijn vervaardigen, hetwelk 24,000-voudig de voorwerpen vergrootte en hield zich overtuigd, dat hij, door middel van dit vergrootglas en de hydro-oxygen-mikroskoop, voor het minst de entomologie (insektenkunde) der maan zoude leeren kennen. Men zielden loop van Mercurius tegenover de zonneshijf, waarna men en zulks werd aan Herschel opgedragen. Hij begaf zich naar de Kaap de Goede Hoop en deed aldaar voor zijn doel eene sterre

(1) John Herschel's nieuwste ontdekkingen aan de Kaap betreffende de maan Hamburg, 1836.

wacht bouwen. De glazen plaatste hij in geenen kijker. Het gezigtveld, hetwelk dezelve op den grond of tegen den wand beslaat, bevat nagenoeg 1875 vierkante voeten; de doorsnede heeft 50 voet. Het werktuigelijke der beweging is zeer ligt te behandelen. Na dat de reflecteurs voor de mikroskoop uit Eugeland ontvangen waren en de sterrewacht voltooid was, namen de waarnemingen een begin, doch de zaak werd als een geheim bedreven, en, vermits de uitkomsten zoo wonderbaar luiden, bewaarde ook de Regering over deze aangelegenheid het stilzwijgen, tot dat Dr. Herschel zelf zijne ontdekkingen in een wetenschappelijk werk zoude hebben bekend gemaakt. Dit is tot dus verre nog niet geschied, maar in het Engelsche blad *the Sun* vindt men een bericht van eenen korrespondent (Dr. Grant), houdende tamelijk breedvoerige doch ook slechts algemeene mededeelingen. Ik laat hier eenige ontdekkingen volgen, welke door Dr. Herschel in de maan gedaan zijn.

De oppervlakte der Maan vertoont drie oceanen van aanmerkelijke breedte en grooten omvang, behalve nog zeven groote watervlakten, welke men zeeën noemen kan. Het getal der meren is zoo groot, dat men nog niet ondernomen heeft dezelve te tellen. Een der gezegde oceanen strekt zich over 900 (Engelsche) mijlen noord- en zuidwaarts uit.

Toen men de oppervlakte voor de eerste maal met de geheele kracht van den telescoop en met de halve kracht van den mikroskoop in beschouwing nam, verscheen een prachtig *bazaltgebergte*, welks kleur groenachtig bruin was, en welks opstaande pijramiden eene breedte van 28 duim hadden. Een omgevallen stuk derzelve was geheel-en-al met eene soort van klapproos begroeid. Iets later ontwaarde men een *maanwoud*, uit boomen bestaande, die veel overeenkomst hadden met de groote taxisboomen op de Engelsche kerkhoven, doch die anders van geheel bijzonderen aard waren. Daarop verscheen een *dennenbosch*; verder eene romantisch schoone bergachtige streek. Het *Mare Nubium* van Riccioli had een strand van glinsterend wit zand, omzoomd door wilde, hoog opgeschoten, zoo het zich liet aanzien groene marmorselen, die op elke 2 a 300 voet door duistere spleten afgebroken werden. De toppen dier rotsen torschten blokken van gips, die verfraaid werden door het afhangende gebladerte van onbekende boomen. Het water, telkens wanneer het zich in het gezigtveld voordeed, had de blaauwe kleur van den diepen Ocean, en kwam in witte schuimende golven zich tegen den oever verbrjzelen. De sporen van hooge vloedden waren over eene streek van honderd mijlen aan de klippen waar te nemen. De aanschouwers stonden verbaasd over de schoone landschouwen der maan, maar vooral ook over de onafmeetbare kristalliseringen en versteeningen. Zoo, bijv. vond men 30 a 40 volkomen vierhoekige zuilen, die later zich voordeden als amethisten van 60 tot 90 voet hoogte en in het zonnelicht vlammen. Deze zuilen stonden in eene wijduitgestrekte woestij, die met roestkleurige steenen scheen overdekt te zijn. Vervolgens ging eene wilde bergachtige streek met wouden van nog wijderen omvang en grootere boomen dan wij tot dus verre gezien hadden, tegenover ons voorbij. De boomen hadden groote tongvormige bladeren en gele bloesemknoppen, die van de takken tot op den grond neerhingen.

In het lommer van groote bosschen verschenen kudden van grazende dieren, die naar onze ossen geleken, en boven over de oogen eenen grooten vleezigen wrong of knobbel droegen, wellicht om hun gezigt tegen het te helle licht te beschermen. Iets verder zag men kudden van bokken of geiten met een enkelen horen, allerlei watervogelen, en nu en dan eene samenpakking van wolken in den maandamkring.

Later zagen wij eenen maanvulkaan in den toestand eener vreeselijke uitbarsting, verscheiden volkanieke eilanden, en vele puinbrokken van uitgebrande vuurspuwingen, van welke, volgens Herschel, die ruigvormige heuvelreeksen en bergkeeten ontstaan zijn, die op de maan in menigte gevonden worden.

Op eenmaal gingen ook twaalf groote wouden over het gezigtveld voorbij, door groen golvende vlakten van elkander gescheiden, die er uitzagen als Noord-Amerikaansche grasvlakten. Van dieren klasseerde Dr. Herschel nabij Endymion negen geslachten van zoogdieren en vijf van eijerleggende; van eerstgemelden wil ik slechts een tweevoetige bever vermelden, die regt overeind loopende zijne jongen op de armen draagt, en die het gebruik van het vuur schijnt te kennen. Op die zelfde plek werden 38 soorten van woudboomen en het dubbel getal planten geteld. Op eenen zonderlingen boom werden naar onze meloen gelijkende vruchten, in elken graad van ontkiing, wasdom en rijpheid waargenomen. Op de maan schijnen alle jaargetijden met en nevens elkander in werking te zijn.

Ook zag men er eilanden en oevers van het schoonste saphir; verder veelvoudige lange rijen van een geel metaal, dat uit de spleten of wt het netwerk der twijgen hing. Dit hield men voor — — — goud.

Eindelijk verschenen vier op elkander volgende hoopen van groote gevleugelde schepselen. Dr. Herschel hield ze voor *Maanmenschen*, en uit hetgene men later te zien kreeg, moest men wel bij die onderstelling verblijven (2). Men bezigde een vergrootglas, hetwelk deze schepselen tot de schijnbare nabijheid van op 240 voet afstands tot ons deed naderen, en nu werden nog de volgende waarnemingen bewerkstelligd. Deze vleugelmenschen — als species noemde Herschel ze *vespertilio homo* — waren ongeveer 4 voet hoog, en, behalve het aangezigt, met kort, glad gestreken, koperkleurig haar overdekt. De vleugels bestonden in een' dunne, rekbare huid zonder haar, en waren, wanneer die personen voorttraden, van de schouderpunten tot op de kuiten, achter hen neêrgeslagen. Het aangezigt, van geelachtige vleeschkleur, was iets meer edel dan dat van den Orang-Outang; althans had het een guller en veel verstandiger voorkomen. De mond stak veel vooruit, doch had mensohelijke lippen en een' digt begroeiden baard aan de benedenkaken. Het hoofhaar was nog donkerder dan op het ligchaam, en digt, gekroesd lag het in twee zonderlinge half-cirkels over de slapen van het voorhoofd. De voeten zagen er zeer dun uit, en

hadden zeer vooruitstekende hielen. De gebaren dezer gevleugelde menschen waren zeer hartstogtelijk en als gaven zij een hoog gespannen zielagevoel te kennen; dit deed den waarnemer besluiten dat zij verstand bezaten en in gesprek waren; doch in de volgende maand (3) aan de oevers der regenboogbaai ontdekten zij in de maan nog verre weg meer redelijke wezens.

Dr. Herschel zal over deze gevleugelde menschen bijzonderheden bekend maken, die, gestaafd door de burgerlijke en militaire gezagvoerders der kolonie, de verbazing tot den hoogsten trap zullen doen stijgen. Voorlopig zij hier slechts aangemerkt, dat sommige verlustigingen dier wezens met ons *decorum* zeer kwalijk overeenstemmen.

Ten slotte zij nog vermeld, dat men in een dal een heerlijk kunstwerk ontdekte; namelijk eenen *tempel* in den vorm van eenen gelijkzijdigen driehoek, van gepolijst saphir gebouwd, die in den zonneschijn de schoonste vuurspranken van zich uitschoot. De vierkante zuilen, die dezen tempel torschten, hebben eene hoogte van 70 voet en beneden eene doorsnede van 6 voet. Het dak is uit geel metaal bearbeid, en vertoont vlammen die eenen donkeren bol of koepel schijnen te omgeven. Het gebouw is nagenoeg 100 voet hoog, doch nergens is iets op te merken, hetwelk zoude kunnen doen opmaken, tot welk einde hetzelfde is bestemd.

Worden deze ontdekkingen bevestigd, dan is voor de wetenschappen eene groote schrede voorwaarts gedaan, en de eindelooze gevolgen der gegevene daadzaken laten zich niet berekenen.

Opdat men echter niet te veel geloove, verzoek ik mijne lezers, na dit gelezen te hebben, uit te gaan en de maan te beschouwen zoo als zij daar in het luchtruim is aangehangen. Men zou kunnen zeggen: Neem voor de maan den hoed af! want tegenover u staat wellicht een *maanman*, en buren moeten elkander groeten. Ik, voor mij, gevoel mij echter niet zeer groetachtig.

En nu willen wij afwachten, wat de toekomst ons nog meer onthullen zal. Intusschen, wie lust heeft naar de maan te gaan, weet nu toch zoo eenigzins hoe het er daar uitziet.

(Algemeen Handelsblad.)

(3) Het tegenwoordige verhaal gaat niet tot zoo ver.

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekende maakt hiermede met referte tot zijne advertentie van den 28sten Julij jl. bekend, dat de daarbij geannonceerde tin-veiling den 12den dezer, in plaats van in het loaal der beurs, in 'slands kleeding-pakhuis zal gehouden worden, en dat alsdan mede zullen worden verkocht de volgende vogelnestjes, als:

17 kisten of 8⁵⁶/₁₂₃ picols van de 1ste soort;
8 „ „ 4³⁶/₁₂₃ „ „ „ 2de „
6 „ „ 2¹¹/₁₂₃ „ „ „ 3de „

benevens 11 ponden gruis } van vogelnestjes;
„ 283 „ stof }

en zulks op dezelfde voorwaarden, als zijn bekend gemaakt in de couranten van den 11den Junij ll. nos. 46 en 47.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
BATAVIA, den 3den Aug. 1836. VAN CATTENBURCH.

—Er worden narigten verlangd, omtrent het overlijden en de nalatenschap van zekeren *Johann Gottfried von Rettberg*, geboren den 26sten Augustus 1774, te Colombo, op Ceilon, zoon van den voormaligen Nederlandschen kapitein luitenant *Heinrich Wolfgang von Rettberg*. Hij moet zich in den jare 1806 met der woon naar Batavia hebben begeben en korten tijd daarna te dier plaatse zijn overleden, waarschijnlijk in kwaliteit van 2den luitenant bij de jagers.

De ondergeteekende roept een ieder beleefdelijk op, die omtrent den genoemden persoon of deszelfs nalatenschap eenige berichten kan geven, dezelve wel te zijner kennis te willen brengen.

BATAVIA, den 2den Aug. 1836. De Resident van Batavia, D. F. W. PIETERMAAT.

—De Resident van Samarang maakt mits deze bekend, dat, op dinsdag den 13den September aanstaande, des morgens ten 9 ure, door hem ter zijner secretarie eene uitbesteding zal worden gehouden, wegens de leverantie van onderscheidene levensmiddelen en benodigdheden, ten behoeve van de civiele en marine departementen, gedurende het jaar 1837, van primo Januarij tot ultimo December van dat jaar, en wel op de voorwaarden voorkomende in de Javasche Courant van den 29sten September 1832 no. 116, welke moeten worden gehouden van woord tot woord hier geinsereerd te zijn, met alteratie echter in zoo verre van art. 5, dat het Gouvernement zich het regt voorbehoudt, om in stede van koper, zilvergeld te betalen, en wel voor f 6 koper f 5 zilver.

De leverantie wordt begroot te kunnen bedragen, de volgende hoeveelheden, te weten:

Marine Departement.

Eerste perceel.

Voor de Oorlogschepen.

21,500 ponden rijst.	1,088 ponden versch spek.
2,736 „ katjang.	936 „ drooge visch.
5,457 „ versch vleesch.	6,660 „ hardbrood.

zullende tot het bakken van hetzelfde, het meel voor deze hoeveelheid benodigd uit 'slands pakhuis worden verstrekt, tegen betaling van (20) twintig cents zilver het pond.

290 ponden sago.	4 ponden lampkatoen.
832 „ koffij.	115 flesschen roodewijn.

(2) Wie denkt hier niet onwillekeurig aan de boommenschen in KLAAS KLIN'S Reizen in de onderaardsche wereld?

105 ponden thee.	170 kannen klapperolie.
1,670 „ suiker.	1,500 „ arak.
55 „ peper.	330 „ europ. azijn.
1,000 „ zout.	188 „ inlandsche do.
430 „ uijen.	180 „ lampolie.
2,720 „ aardappelen.	5,440 rations groentens.
2,176 „ pattaters.	1,088 „ kool.
36 „ kaarsen.	30 kleine vad. brandhout.

Ziekenkost.

400 ponden zieken - beschuit, waarvoor het meel door den aannemer mede uit 'lands pakhuys, tegen (20) twintig cents zilver het pond, moet worden aangenomen.	
100 ponden holl. boter.	30 „ gedr. appelen.
50 „ roosijnen.	50 bottels stroop.
50 „ pruimen.	12 „ rhijnwijn.

Civiele Departement.

Tweede perceel.

Ten behoeve van het kantoor van den Algemeenen Ontvanger.	
20 ponden lak.	100 bossen bindrotting.
26 „ spijkers.	20,000 stuks geldzakken.
12 „ kaarsen.	200 „ geldkisten.
50 bossen agulghen.	

Voor het oude Manneghuis.

30,000 ponden rijst.	60 kannen lampolie.
3,000 kannen arak.	10 stuks doorkisten.

Voor de Postkoffij.

150 ponden kaarsen.	160 kannen lampolie.
250 „ vet of smeer.	500 stuks geldzakken.

Derde perceel.

Voor de hoofd-station Samarang en de reserve stal.

28 rations gras en padie daags, of zoo veel meer als dagelijks benodigd zal zijn, elk ration gerekend op 2 ponden padie en 76 ponden gras, te leveren op genoemde station en stal.	
--	--

Vierde perceel.

Voor de elf stations om de oost en west.

88 rations padie daags, of zoo veel meer als dagelijks zal benodigd zijn, elk ration gerekend op 2 ponden padie, te leveren aan den postkommisaris te Samarang, om de halve maand een.	
--	--

Vijfde perceel.

Voor de paarden der Djajang-sekars.

27 rations gras en padie daags, of zoo veel meer als dagelijks zal benodigd zijn, elk ration gerekend op 2 ponden padie en 65 ponden gras, te leveren op de stal te Bodjong.	
--	--

Zesde perceel.

Voor het Bouw-Departement.

600,000 stuks nagelstroken, te leveren op de werf van de zes percelen, zoo als hiervoren is vermeld; met dien verstande dat voor ieder perceel afzonderlijk worden ingeschreven, op de wijze zoo als bij de advertentie voorkomende in de hiervoren aangehaalde Javasche Courant is aangegeven.

De opgegevene hoeveelheden der bovenstaande artikelen, slechts de begrootte behoefte zijnde, zal het Gouvernement niet gehouden zijn om de opgebrachte kwantiteiten te ontvangen, doch zullen de aannemers verplicht zijn, daarvan zoo veel meer, of zoo veel minder te leveren als voor de consumtie, gedurende het jaar 1837 benodigd zal zijn.

SAMARANG, den 22sten Julij 1836. De Resident voornemens, H. S. VAN SON.

—De Resident van Samarang maakt bij deze bekend, dat, op vrijdag den 16den September aanstaande, des morgens ten 9 ure, door hem ter zijner secretarie eene uitbesteding zal worden gehouden, voor de levering van gekookte spijzen en mondbehoeften, voor alle gevangenen, kettlingangers, bannelingen en bedelaars; welke te Samarang gedurende het jaar 1837, zullen aanwezig zijn:

Het calculatief getal gevangenen kettlingangers en bannelingen, kan worden berekend op 340 koppen daags, als:	
10 Europeasche gevangenen;	
80 Inlanders idem, en	
250 Kettlingangers.	

Of zoo veel meer, of minder als dagelijks op de hoofdplaats Samarang zullen aanwezig zijn.

De dagelijksche behoefte is, voor eenen europeaschen gevangene:

Behalve brood en koffij voor het ontbijt, tweemaal daags versche gekookte eeten, bestaande uit eene genoegzame hoeveelheid rijst, aardappelen, kerrie, friandol, visch, kip, vleesch, groenten, enz., welk eten tweemaal daags door de leveranciers in 'lands boeijen moet bezorgd worden, des voormiddags ten 11 ure, en des namiddags ten 4 ure.

Voor eenen inlandschen gevangene of voor iederen kettlinganger:

Tweemaal daags des voormiddags ten 11 ure, en des avonds ten 5 ure versche gekookte spijzen, moetende elk maal eten bestaan uit een katje gekookte rijst, een klapperdop vol soep, enige visjes, het benodigde zout, een paar gedroogde visjes, of twee stukken dindang, van alles eene genoegzame hoeveelheid, en alle dagen voor ieder man twee malen eene toereikende kwantiteit sirië, en het geen daarbij benodigd is, moetende een en ander

worden bezorgd door den aannemer in 'lands boeijen, en in het kettling-kwartier.

Het getal bedelaars, kan calculatief worden berekend op 150 koppen, of zoo veel meer of minder als dagelijks in het gesticht zullen aanwezig zijn.

De behoefte bestaat voor ieder persoon dagelijks als:

Een katje rijst, en 10 id. zout. en eene genoegzame hoeveelheid sirië, met het daarbij behoorende, benevens eene halve flesch klapperolie daags, tot verlichting van het gesticht.

De rijst moet gekookt zijn, en twee maal daags als des morgens ten 10 ure, en avonds ten 5 ure, aan de bedelaars worden toegediend, een en ander in het gesticht op Petjerongar door den aannemer kosteloos te bezorgen.

De betaling voor de gevangenen en kettlingangers zal geschieden maandelijks in koper of des verkiende geheel of gedeeltelijk in zilver, in verhouding van 10 zilver voor 16 koper, op geveerde rekeningen door den Assistent Resident voor de politie, en na de liquidatie door de Algemeene Rekenkamer, terwijl alle bedelaars ook maandelijks zal geschieden uit de kas van weldadigheid.

De voeding en alle de overige artikelen moeten van eene goede hoedanigheid zijn; een en ander zal door de politie dagelijks worden geëxamineerd; bij de eerste afkeuring zal de aannemer verhooren eene boete van 10, en een tweede 100; zullende wanneer de aannemer zich ten derde maal schuldig maakt, artikelen van eene slechte kwaliteit te leveren, in de behoefte voor zijne rekening en partikel worden voorzien op spoedige wijze als het bestuur zal goevinden.

SAMARANG, den 22sten Julij 1836. De Resident voornemens, H. S. VAN SON.

—De Resident van Rembang, als daartoe behoortlijk gemachtigd bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal in Rade, de date 13 October 1834, no. 2, maakt mits deze bekend, dat op maandag den 20sten Augustus aanstaande, te Rembang, zal worden gehouden te Tampirah, 849 (849) punden bedonnis de hoofdplaats Rembang, van eene hoeveelheid van 849 stuks kromhouten, van de onder volgende dimensien, als:

102 Buikstukken, 18 7-16 v. 184. 6-13, dk. 4-12	
19 Piekhouten, 8-18, 8-10, 8-8	
309 Zettars, 11-13, 8-12, 8-12	
419 Oplagers, 9-18, 5-12, 4-10	

849.

De verkoop zal geschieden zonder reserve in koperen munt, op een credit van drie maanden, vallende het laatste op 15 October 1836, te Rembang, op de hoofdplaats van Rembang.

Het hout zal afgeleverd worden van de hand van den verkoop, doch niet langer op de vermaatschap Tampirah, voor rekening en risico van de koopers, kunnen blijven liggen; langer liggende, zal hetzelfde op nieuw voor rekening van den lande worden verkocht, en de eerste koper zal verplicht zijn, de mindere opbrengst van hetzelfde te vergoeden.

REMBANG, den 23sten Julij 1836. De Resident voornemens, DE SARIS.

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, ten verzoeken van den advocaat Mr. J. M. Linnenschmidt van Leffelt, voor en van wege den sequester als administrerende de insolvente boedels van wijlen J. Christie, H. H. Raabe, I. e. Theie, Ten Boepel, Janszodien Jenal, J. Bonte, W. J. Greig, J. Reismard, G. van der Plaats, D. W. Breukemeyer wed. Schreuder, M. H. Gaba en zijne vrouw, M. J. Brauker, G. Kump, J. B. Borge; hebben verleend het tweede edict en administratie om te dienen van intendant, zijnde besindend op de afrekening van de boedels.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende daarwaarder en gezworen exploitateur bij welmelden raad bij deze voor de derde maal dagvaarde de regt sustinerenden op voorschreven boedels, om in persoon dan wel bij gemachtigden te compareren op donderdag des 8sten September 1836, des morgens ten 9 ure, op het raadhuis alhier, ten rolle van welmelden raad ten einde het tweede defect te purgeren en voorts te zien dienen van intendant.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd van de gaffier van het raadhuis te Batavia, den 29sten Julij 1836. met des

De eerste gew. expl. M. denraad voorn. SCHOUTEN.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, op het daartoe gedaan verzoek van Mr. J. M. Linnenschmidt van Leffelt, advocaat en procureur agerende, voor en van wege Charles Stricker, als generale gemachtigden van William Pitt Ruine, impetrant van appointement van R. A. in cas van restitutie van betaalde gelden, contra Alexander Laubale, hebben verleend het derde defect en administratie tot het doen eener derde citatie bij edicte, en voorts om te dienen van intendant, bepaald den dag van regten, op donderdag den 27sten October 1836.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende daarwaarder en gezworen exploitateur bij welmelden raad, bij deze voor de

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, naar de plijf van het
raadhuys te Batavia, op den 4den Augustus 1836. 1837
De eerste gew. opl. by den vrom. vromd.
SCHOUTEN.

aan aangeplakt, na voorgaande Mededeeling van het Residentie-Kantoor te Padang, den 25sten Juli 1836. De afzender is de **Landvoogd van Nederlandsch Oost-Indië**, **J. B. BOCHARDT**.

Op maandag den 27en Augustus 1830.

Op dinsdag den 9den Augustus 1836.

On Monday, the 10th August, 1896.

Op donderdag den 14den Augustus 1836.

Om 11 uur precies, 400 kisten roedewijn gemerkt V. R.

Ten 10 are:

no further action as advised by [redacted] [redacted]

En ten 11 uur :

Op zaterdag den 13den Augustus 1896.

Mechanick of patent Tounmerk.

Ordinaire tomorrow.

101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1 4 125 380

Welke zonder reserve zullen worden verkocht, liggende dezelve dagelijks van des morgens 9 tot 's namiddags 3 uren, ter bezigtiging in gemelde pakhuizen.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

—De Nieuw. Brown & Co., hebben pas ontvangen Engel-

—Pas, aangebragte kaapische rozijnen, appelen, peren, per-

Van Engeland aangebragt extra goed bier, (pale ale)

—Eene partij patiols, javanisch model van best. jjaar, pas

J. Coffijn heeft pas ontvangen, boter, zoetemelksake-

—Tuig en kapleder, te bekomen bij

THOMPSON, ROBERTS & CO.

— Beste Pekalongangsche aardappelen, te bekomen bij

—Uit de hand te koop, de schoener "Gedjong PANDANG,"

—Per de JOHANNA, pas ontvangen zwaar en ligt prinsessen

(The number has been changed.)

(Zie verder het Bijvoegsel.)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

Saturday den 6den Augustus 1836.

en gerookte - ossentongen, saucijns de boulogne, zuren
ketting saucijsen, spek, banquet en suikergoed,
hagische beschuit, enz. G. B. LILIENFEIN.
Zij hebben ter verkoop ontvallen de

—De ondergeteekenden hebben ter verkoop ontvangen uit het depôt van Messrs. **WALKINSHAW & Co.** te Londen, eene prachtige collectie teekeningen, waaronder uitmunten de chefs d'œuvre van de 17de eeuw, Landsheer, Constable, Vernet en andere, welke een volledig assortiment teeken-behoeften, den kunstliefhebbers des zondags uitgezonderd, in hun magazijn aan de Kalie Bazaar, voor een ieder te bezichtigen zijn.

WALKINSHAW, VERNEDE en CO.

BATAVIA, 3 Augustus 1836.

La Rose late kwaliteit, te bekomen bij
MILN, HASWELL & CO.

Hodgson's Ale, Gray & Klaherty, have just received, a batch of hodgson, bass and allsopps beer, also fresh american flour, coal and swedish tar.

—Te koop bij de ondergeteekenden, eenige zeer fraaije en wel gestemde mahonjhouten Piano-fortes, gemaakt op de nieuwste en beste manier, en expresselijk voor dit klimaat.

—For sale by the undersigned, fine rich-toned solid mahogany Piano-fortes, on the newest and most approved principle, made expressly for the climate of India.

—Avis. A vendre dans les magasins des soussignés, la cargaison du navire Français LA MODESTE, capitaine Lavergne, consistant en ce qui suit, savoir :

Eau de vie en pipes, véritable vin chateau Lafite en caisse
d'une douzaine, champagne mousseux, vinaigre blanc en bar-
riques, sirops assortis, fruits au vinaigre, dito à l'eau de
vie, conserves de colin, consistant en sardines à l'huile,
truffes, patés de lièvres, de foie d'oie, perdrix au chou,
dindes aux truffes, becasses, petits pords, champignons,
choux fleurs, poulardes, galantines, &c. &c., chapeaux pour
hommes, dito pour cochers, très beaux chapeaux de dames,
souliers assortis, bas de soie, chaussettes, robes de mousseli-
nes, satin uni, dito broché, d'or et argent, écharpes
indianes, pour hommes, pour dames, pour enfans, fouets de cheval, de
belle coupe, cravates, gilets, pour-
mes, rop-antisiphilitique, elixir antiglaireux, pruneaux,
eau de lavande ambrée, un bel assortiment de bijouterie,
or fin &c. &c.

BATAVIA, ce 6 Août 1836. BEDIER & FILS.
 —AVIS. A vendre dans les magasins des soussignés, la
 cargaison du navire Français **LE TAYAC**, capitaine **Goubie**,
 arrivant de Bordeaux, consistant en ce qui suit, savoir :

Ventes, a vitres, de toutes grandeurs, chapeaux castor pour hommes, eau de vie en pipes, sirops assortis, liquors assortis, fruits a l'eau de vie, fruits confits, eau de lavande ambrée et simple, huile d'olive en paniers, saucissons, lard en paniers, jambons, bonbons assortis, olives et anchoix en flacons, vermicelli et macaronie en boites, farine en barils, cognac, vinaigre en barrique, coffreforts, glaces de plusieurs grandeurs, safran, chapeaux de soie pour hommes, fleurs artificielles, nouveantes en soieries, satin blanc &c., dorures, sardines a l'huile gravures encadrées et en feuilles, parfumerie nouvelle, boites en cartons, parasols et ombrelles, gants, rubans et ceintures, joujou et poupées d'enfants, modes, conserves de colin, petit salé, tableaux simples et a mouvements, lanternes marines grand et petit modèle, assortiment de livres nouveaux, presses a porcelaine, eau de cologne, cartes a jeu, tables a jeu; moules et une infinité de nouveautés.

BATAVIA, le 5 Aout 1836. **BEDIER & FILS.**

HUWELIJKEN.

Getrouwd, **J. REDEKER**, weduwnaar van **A. E. Brusse.**
en

A. J. PULLE.
SECRETARIE-LAAN (boven Batavia), den 3den Augustus 1836.

GEBOORTEN.

Op den 24sten Maart 1836, is te Groningen zeer voor-
spoedig van eene dochter bevallen, de echtgenoot van
Mr. P. C. ARDESCH.

— Heden ^{verloofde} ~~verloofde~~ zeer voorspoedig van eenen zoon, de geliefde echtgenoot van H. F. DE SENERPONT DOMIS.

SOERABAJA, 22 July 1836.
—Voorspoedig gevallen van eene dochter, de geliefde
huisvrouw van
2 Augustus 1836. SELLEGER, M. Dr.

—Bevallen van eenen zoon, de echtgenoot van
J. MULDER, chirurg. 2de klasse.
SUMANAP, den 18den Julij 1836.

—Bevallen van eenen zoon, de echtgenoot van
SUMANAP, den 13den Julij 1836. C. N. FRANSZ.

—Heden beviel van eene dochter, de echtgenoot van
C. P. LAMMERS VAN TOORENBURG.
MAKASSAR, den 16den Julij 1886.

STERFGEVALLEN.

Op den 8ten dezer, is in de afdeling Bantzen (residentie Passaroeng) overleden, *Wilhelmina Cornelissen*, weduwe van wijlen *Willem Karel Oht*.

Al degenen, die iets van de nalatenschap te vorderen hebben of daaraan verschuldigd zijn, worden bij deze opgeroepen, om zich binnen den tijd van drie maanden, bij de ondergetekenden te vervoegen. Wordende tevens een ieder, die nog eenige bijoutieren of andere goederen, van de overledene in bezit mogt hebben, verzocht dezelve ten voordeele van den minderjarigen erfgenaam, te bezorgen bij

De agenten der Soerabajasche weeskamer,
J. F. GOEDKOOP.
DE LANGE.

— Werden wij kort na elkander diep bedroefd, door de treurige berigten, dat onze schoonzoon *Gijsbert Hasselman* den 17den November a. p. aan boord van het schip *Holland* was overleden; en dat zijn eenigst kindje op den dag van 's vaders overlijden geboren, den 11den Februarij 11. te Amsterdam, mede het tijdelijke met haar weduwe had verwaarloosd, ons bleef de ziele troost over, dat zijne echtgenoot, onze geliefde behaagde dochter en dochter *Maria Jacoba Janssens Rees*, ons nog niet ontvallen was, doch ook die troost is thans verdwenen! Op nieuw is het ouder hart getroffen door de verplettende tijding, dat het den Albestuurder heeft behaagd ook haar, na een langdurig lijden, aan de gevolgen eener longtoring, den 6den April 11. ten huize haar's schoonvaders te Herwijnen (provincie Gelderland) in den ouderdom van even 20 jaren tot zich te nemen.

Eene noodlottige reis naar Europa, welke haar echtge-
noot, tot herstel zijner zeer verzwakte gezondheid moest
veroorzaken, is de aanvang van vele rampen, en de oorsak
van de verdere ontbinding der familie. De brave
gids om hem op die reis te vergezellen, en zij is ge-
vallen als een slagtoffer harer huwelijks liefde en huwe-
lijks trouw.

Haar kinderlijk, onschuldig en deugdzzaam leven, als dochter, echtgenoot en moeder, strekt ons ter opbeuring, terwijl de hoop op een zalig wederzien, ons met gelatenheid en onderwerping doet berusten, in den wil van Hem, wiens doen wijsheid en liefde is.

BATAVIA, den
30sten July 1836.

—Heden ontving ik de droevige tijding, dat te Espehaan, op den 17den Januarij jl. is overleden, onze geliefde vader, de heer *Andreas*, in den ouderdom van ruim 73 jaren, aan eene ziekte van slechts eenige dagen, nalatende drie zoons, allen zich op Java bevindende.

SAMARANG, 23 July 1836. T. ANDREAS.
 —Op den 21sten dezes overleed de heer J. M. de Koning, van ruim 65 jaren, een zeer liefdevol vader, een vromen wedu-
 we, van welke den oud kolonel der genie, D. M. Barbier,
 diep betreefd door hare vrienden.

SOERABAJJA,
den 25sten Julij 1836.

De executeur,
C. ROSEMEIER.

—Mijne geliefde echtgenoot *Eva Perpetua Caspers*, wierd mij op den 25sten April 1826, door den dood ontrukkt, na dange bevenen van eens welgeschapen dochter te zijn verlost; met nog vijf nog zeer jonge kinderen, te jong om hun geleden verlies te beseffen, benevens twee voorkinderen.

Ik verlies aan haar eene beminde en brave vrouw, en hare kinderen eene zorgvuldige moeder. Mijne veeljarige vrienden en bekenden op Java, gelieven deze kennis te doen in het bijzonder aan hun gerigt te beschouwen.

J. J. VERSTEGE, *kap. en milit. komm.*
TERNATE, den 26ten April 1836.

—Na een kortstondig lijden, overleed heden mijne dierbare echtgenoot *Sophia Gadré*, afgebetreurd door hare nabestaanden en menigvuldige vrienden.

BATAVIA, 31 Julij 1836. P. SERS.
—Onze zoon *Pieter Hendrik*, overleed heden, in den
ouderdom van bijna drie jaren.

4 Augustus.

THOS. ANGUS.

**De testamentaire cultuur,
C. ROSEMEIER.**

WILLIAM HENRY DOUGLAS

W. L. MILLER.

A. MEISER.

S. VAN BASEL, TOELER en CO.

Te Helvoet is binnen gekomen het schip *de Koophandel*, kapt. C. Neurenberg, van Passaroeang, Soembaja en Batavia — en van daar uitgezeild de schepen *Sint Rotterdam*, kapt. J. C. Jansen, *Anjer*, kapt. J. C. Jansen beiden naar Batavia.

HANDELSBERIGTEN

In de laatste Prijs - Conrant is opgegeven BOTER f 10 à 11 moet zijn f 00 als zijnde geen prijs daarvan genoteerd.

AAN- EN UITVOER te BATAVIA, van den 2den tot en met den 4den Augustus 1836.

AANVOER.

Geprint te **BATAVIA** ter **LANDS-DRUKKERY.**